

Модуль II. Дизайн предметів інтер'єру

12.12.2022
Група 25
Урок 27-28

Тема: ФОРМОТВОРЕННЯ В ДИЗАЙНІ

Мета: ознайомити здобувачів освіти з поняттям формотворення та його роллю в дизайні.

Розвиток сучасної науки і техніки призводить до появи великої кількості нових предметних форм, зміни уявлень про прекрасне, творення принципово нового предметного середовища, оточуючого людину на виробництві, в побуті, системі торгівлі, сфері дозвілля. Завданням дизайнерів у таких умовах стає естетизація виробництва, предметно-просторового оточення людини загалом через створення різноманітних предметів, форма яких адаптована за конструкцією до людини та позитивно нею емоційно сприймається. Зроблені людиною предмети повсякденного попиту, житло, одяг, технічні пристрої та подібне повинні при спогляданні викликати приємні емоційно-почуттєві стани. Техногенне середовище, в якому щодня перебуває кожен з нас, необхідно творити як технічно досконале і водночас психологічно комфортне для людей. Корисна технічна форма обов'язково має художньо збагачуватись, набуваючи внаслідок цього додаткову цінність - естетичну. Предмети, які оточують людину та якими вона послуговується, повинні бути належними, приємними за кольором, щоб не викликати у неї психологічний дискомфорт, відразу, не понижувати її працездатність, не погіршувати самопочуття. Це передумова гармонізації буття людства в сучасному урбанізованому світі.

Природна і штучна форма. Специфіка форми в дизайні

Світ, у якому живе людина, не є чимось неподільним і однорідним. Простір, в якому вона існує, завжди виникає перед нею як щось дискретне, поділене на окремі предмети: небо, Сонце, ґрунт, дерево, камінь абощо. Навкруги її оточують різноманітні предметні форми, кожна з яких несе в собі дещо неповторне і своєрідне. Білокору березу важко спутати з кремезним дубом, рибальський човен з навантаженим нафтою танкером, Ейфелеву вежу з Останкінською телестанцією. Ці предмети відмінні передусім своїми зовнішніми ознаками: обрисом, розмірами, забарвленням, положенням у просторі.

шніх

В найбільш загальному розумінні форма предмета є його зовнішнім виглядом. Латинське слово *forma* і означає власне «зовнішність». Але зовнішня організація будь-якого об'єкта ґрунтується завжди на його особливих, внутрішньо-конструктивно-функціональних характеристиках. Тому **предметна форма - це зовнішній обрис певного об'єкта, котрому властивий особливий внутрішній устрій**. Форма є найбільш інформаційною та стійкою ознакою кожного елемента предметного середовища, яке оточує людину.

Сприйняття якоїсь предметної форми є виділенням даного предмета з фону, тобто оточуючих його різноманітних об'єктів. Це, передусім, означає фіксування властивого саме йому обрису - контуру або силуету. **Контур** (від франц. *contour*) - **це лінійний обрис предмета, який окреслює його форму**. **Силуетом** (від франц. *silhouette*) **називається обрис предмета, що є його площинним однотонним зображенням**. Іншими словами, фіксування форми певного предмета є окресленням меж усіх його просторових елементів цього предмета, котрі відмінні між собою за яскравістю, кольором, текстурою матеріалу, розміщенням відносно один одного.

Модуль II. Дизайн предметів інтер'єру

Людина споглядає і використовує не тільки готові, поширені в природному середовищі, предмети, а й активно створює принципово нові об'єкти та споживає їх. *Поряд з природними предметними формами побутують рукотворні - штучні, форми.* І не завжди естетичне споглядання останніх приносить радість і задоволення, оскільки багато з них не є гармонійними, досконалими, природними.

Гармонією (від грец. harmonia – «зв'язок», «домірність», «стрункість») **називається домірність частин і цілого, органічне поєднання усіх компонентів у щось цілісне, єдине, довершене, досконале.** В природному середовищі дисгармонійність - явище досить рідкісне, пов'язане насамперед з народженням чогось нового та занепаду старого. Тому природні форми є гармонійними. Штучні ж предметні форми (технічні та художні) далеко не завжди створюються на засадах гармонії. Дніпрогес, наприклад, з технічної точки зору, є досить досконалою спорудою, тобто йому властива внутрішня гармонійність. Однак при його проектуванні та побудові не врахувались усі наслідки його просторого розміщення і функціонування. Значне затоплення навколишньої території вивело з сільськогосподарського вжитку найродючіші в Україні чорноземи, спричинило кліматичні зміни, породило низку екологічних проблем. Оцінити розміри нанесених даною технічною спорудою моральних та духовно-культурних збитків на сьогодні взагалі важко. Зникло багато пам'яток національної гордості українства - скіфських та козацьких курганів. Під водою нині «поховані» культурні цінності нації, історичне значення яких дуже важливе.

При створенні нових штучних предметних форм необхідно враховувати не тільки внутрішню, а й зовнішню її гармонійність. Внутрішня гармонійність форми характеризує конструктивно-функціональну узгодженість усіх складових предмета (як рукотворного, так і природного за походженням). Вона виражає досконалість об'єкта на рівні його внутрішньої організації: наявних елементів та зв'язків між ними. А зовнішня гармонійність проявляється через взаємодію предмета з навколишнім середовищем. Це «невипадання» об'єкта з «функціональних ланцюжків» свого предметного оточення.

В дизайні розрізняються три форми: функціональна, конструктивна та естетична. *Функціональна форма* обумовлюється призначенням предмета, який покликаний задовольнити певну людську потребу. *Конструктивна форма* залежить від фізичних, хімічних, механічних та інших подібних властивостей матеріалів, на основі яких виникає новий штучний об'єкт. *Естетична форма* покликана реалізувати високий художній смак дизайнера та задовольнити естетичні попити споживачів продукції, ним розробленої.

Створення нової оригінальної, самобутньої предметної форми в дизайні - справа нелегка та копітка. Вона залежить від багатьох чинників і ґрунтується на різних витоках.

Модуль II. Дизайн предметів інтер'єру

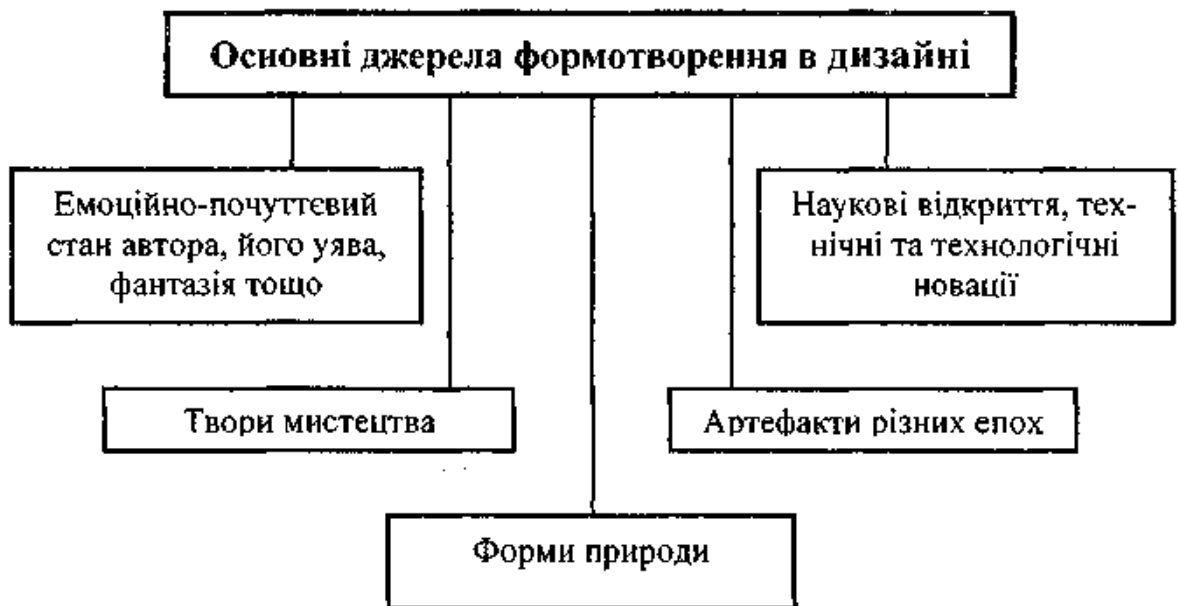

Рис. Основні джерела формотворення в дизайні

Домашнє завдання:

1. Законспектувати та вивчити викладений вище матеріал.
2. Що таке стилізація? Її роль в дизайні інтер'єру?